РЕЦЕНЗІЯ

на онлайн-курс за програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників і працівниць «СЕН в освіті: розвиток наскрізних умінь учительства й учнівства»

Розробники програми: Гринько В., Дегтярьова О., Дрожжина Т., Елькін О., Рассказова О.

Авторський колектив онлайн-курсу: Гринько В., Дегтярьова О., Зима Н., Калужна Г., Крикун А., Мироненко Л., Плотникова О., Трибко О., Тутаєва М.

Онлайн-курс «СЕН в освіті: розвиток наскрізних умінь учительства й учнівства» спрямований на розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників і працівниць, поглиблення розуміння принципів соціально-емоційного навчання (СЕН), опанування відповідних практик та інтеграцію соціально-емоційних навичок і наскрізних умінь у повсякденну педагогічну діяльність.

Важливим складником курсу є **цілісна система діагностування й оцінювання результатів навчання**, що охоплює вхідне та вихідне діагностування, підсумкове тестування після завершення кожного тематичного маршруту, а також різноманітні поточні опитування, інтерактивні завдання і рефлексійні вправи. Така система забезпечує систематичне відстеження навчального поступу, своєчасне отримання зворотного зв'язку й створює умови для усвідомленого управління учасниками й учасницями власним професійним розвитком.

Вхідне та вихідне діагностування виконують насамперед діагностичну й рефлексійну функції. Обидва інструменти містять по 20 тестових завдань, об'єднаних у п'ять тематичних розділів, що охоплюють ключові аспекти проблематики СЕН. Вхідне діагностування допомагає визначити стартовий рівень підготовки, усвідомити сильні сторони й потенційні зони професійного зростання. Вихідне діагностування створює можливості для зіставлення результатів і самооцінювання досягнутого поступу. Позитивної оцінки заслуговує те, що результати цих діагностувань не впливають на отримання сертифіката про підвищення кваліфікації, а використовуються передусім для інформування й підтримки подальшого навчання. Передбачена інтерпретація результатів має конструктивний, підтримувальний характер і орієнтує вчительство на подальший розвиток.

Підсумкові тести наприкінці тематичних маршрутів забезпечують регулярну перевірку засвоєння ключових понять, підходів і практик, розглянутих у відповідних частинах курсу. Їх розміщення безпосередньо після завершення тематичних блоків сприяє своєчасному виявленню можливих прогалин у знаннях і розумінні навчального матеріалу. Важливою перевагою є можливість повторного проходження тестування, що зміщує акцент із фіксації помилок на досягнення очікуваних результатів навчання, підтримує індивідуальний темп опанування матеріалу й заохочує до його повторного осмислення.

Особливої уваги заслуговує **організація поточного оцінювання та зворотного зв'язку**. У курсі використано різноманітні за форматом опитування, завдання з вибором відповіді, аналіз педагогічних ситуацій, вправи для самооцінювання та рефлексії. Значна частина таких активностей не передбачає індивідуального оцінювання в балах, натомість спрямована на активізацію попереднього досвіду, осмислення навчального матеріалу та перевірку власних уявлень. Методично виправданим є супровід багатьох завдань поясненнями, підказками й коментарями, завдяки чому зворотний зв'язок стає додатковим джерелом навчання, допомагає зрозуміти логіку відповідних підходів і зіставлення їх з власною педагогічною практикою.

Окремо варто відзначити використання **опитувань із відображенням узагальненого розподілу відповідей інших учасників і учасниць курсу**. Такий формат створює можливості для зіставлення власних поглядів, досвіду й професійних рішень із відповідями колег, спонукає до осмислення різноманітності педагогічних позицій і практик. Водночас відсутність персонального ранжування сприяє формуванню психологічно безпечного навчального середовища, що особливо важливо в контексті СЕН.

Позитивної оцінки заслуговує також практична спрямованість значної частини тестових завдань, побудованих на педагогічних ситуаціях, що потребують не лише відтворення теоретичних положень, а й осмислення можливих способів професійної взаємодії, ухвалення рішень і застосування принципів СЕН у реальних освітніх контекстах.

У процесі експертного аналізу діагностичних інструментів, підсумкових тестів і поточних опитувань було сформульовано низку рекомендацій щодо вдосконалення тестових завдань. Основні зауваження стосувалися дотримання вимог до конструювання завдань із вибором відповіді, зокрема забезпечення однорідності (гомогенності) варіантів відповідей за змістом, граматичною будовою та обсягом, їх логічної й граматичної узгодженості з умовами завдань, однозначності правильних відповідей, а також підвищення правдоподібності дистракторів. Окрему увагу було приділено чіткості формулювань, усуненню ненавмисних підказок у варіантах відповідей та відповідності завдань очікуваним результатам навчання. **Усі надані в процесі експертизи рекомендації враховано під час доопрацювання відповідних інструментів**, що істотно покращило їхню методичну якість, підвищило чіткість і однозначність формулювань та узгодженість структурних елементів тестових завдань.

Принципово важливо, що **підходи до оцінювання, реалізовані в онлайн-курсі, самі по собі є практичним втіленням засад СЕН**. Відмова від надмірного акцентування на помилках, підтримувальний характер зворотного зв'язку, можливості для самооцінювання та рефлексії, урахування індивідуального темпу навчання, створення умов для безпечного висловлення власних поглядів відповідають цінностям і принципам СЕН. Отже, учительство не лише опановує відповідні підходи на рівні навчального змісту, а й безпосередньо набуває досвіду їх застосування як учасники й учасниці підвищення кваліфікації. Це підсилює практичну цінність курсу та створює передумови для перенесення такого досвіду у власну педагогічну діяльність.

Таким чином, розроблена система діагностування й оцінювання результатів навчання є цілісною, методично обґрунтованою та узгодженою з метою і змістом онлайн-курсу. Поєднання вхідного й вихідного діагностування, регулярного підсумкового тестування та різноманітних поточних навчальних активностей забезпечує своєчасне й систематичне відстеження навчального поступу, підтримує мотивацію до навчання, сприяє рефлексії та створює можливості для отримання змістовного зворотного зв'язку на різних етапах опанування курсу.

Онлайн-курс «СЕН в освіті: розвиток наскрізних умінь учительства й учнівства» заслуговує на позитивну оцінку й може бути рекомендований для використання в системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників і працівниць.

Рецензент:
Василь Терещенко, заступник директора Українського центру оцінювання якості освіти, к. філол. н., доцент

Підпис _____

Дата 26.10.2026